Nota

Organisatie
Mooimakers

Auteur
Kristien Huygh, Projectmedewerker Monitoring

Doelstelling
Aanbevelingsdocument

Datum
25 november 2019

Aanbevelingen aanpak sluikstortproblematiek

Nota

Aanbevelingen aanpak sluikstortproblematiek

1. Achtergrond sluikstortprobleem

Sluikstorters ontwijken bewust de inzameling van huisvuil of bedrijfsafval. Ze laten afval achter op plaatsen waar het niet mag, op momenten waarop het niet is toegelaten en/of in de verkeerde bakken of containers.
In de praktijk zien we dat sluikstorten vooral worden aangetroffen in de buurt van afvalverzamelpunten, zoals glasbollen en straatvuilnisbakken, en op locaties met een beperkte sociale controle.
Zoals voorgesteld in *het operationeel plan Zwerfvuil en Sluikstorten 2016-2018*, formuleren we op basis van de studie 'Kennisverwerving over Sluikstorten in Vlaanderen' (2018) een aantal aanbevelingen voor lokale besturen en intercommunales om dit probleem aan te pakken.
Een sluikstortaanpak wil:

- de totale hoeveelheid sluikstort verminderen,
- de kosten verbonden aan het opruimen van sluikstort verminderen,
- de milieu-impact verbonden aan sluikstorten reduceren,
- sluikstorten elimineren als storende factor in onze maatschappij (vervuiling, onveiligheidsgevoel…).

2. Aanbevelingen om de hoeveelheid sluikstort te verminderen

We splitsen de aanbevelingen uit in een aantal algemene aanbevelingen, en in aanbevelingen die van toepassing zijn op een specifieke locatie of hotspot.

2.1 Algemene aanbevelingen

- Sluikstorten voorkom je door **de omgeving net te houden**. Een vuile omgeving, zoals bijvoorbeeld een locatie waar zich veel zwerfvuil of graffiti bevindt, of een besmeurde glasbol, nodigt uit om nog extra afval bij te plaatsen. Naast het net houden van de omgeving raden we aan om defecten zo snel mogelijk te herstellen. We denken bijvoorbeeld aan een ondergrondse container waarvan de openingsklep niet meer werkt of een straatvuilnisbak waar omwille van een defect geen afval meer kan in achtergelaten worden.

- De **communicatie naar de burger** is duidelijk en uniform. Positieve communicatie is bovendien efficiënter. Je communiceert dus best over hoe het wél moet. Dat kan bijvoorbeeld door te werken met foto's van een nette omgeving.

- Een efficiënte **interne communicatie van een lokaal bestuur** is cruciaal in de strijd tegen sluikstort. Zo heeft het uitvoerend personeel vaak een goed inzicht in de lokale sluikstortproblematiek, en kunnen ze makkelijk praktische verbetermogelijkheden aanbrengen. Uitvoerend personeel kan bijvoorbeeld aangeven welke straatvuilnisbakken op

welke dagen hun maximale vullingsgraad bereikt hebben, op welke plekken gedumpt wordt en waar vrijwel nooit.

- Mooimakers heeft het registratiesysteem **'Mijn Mooie Straat'** ontwikkeld. Dankzij deze toepassing kunnen lokale besturen, en op termijn ook burgers, snel en gemakkelijk sluikstorten melden. Mijn Mooie Straat centraliseert alle meldingen die binnenkomen en kan ook dienen als basis voor een goede opvolging door de betrokken diensten. Op die manier is het mogelijk een vollediger beeld te krijgen van de problematiek en de opvolging binnen een gemeente/intercommunale. Nadien kan hier ook over gerapporteerd worden.
  Alle info via: https://mooimakers.be/mijnmooiestraat.

- We raden aan om de **inzameling van recycleerbare stromen te faciliteren**. Dat kan door het inzamelen van recycleerbaar afval zoals bijvoorbeeld PMD, elektronisch en elektrisch afval, papier & karton, glas en GFT zo laagdrempelig mogelijk te maken. We raden bovendien aan om duidelijk te communiceren over de verschillende mogelijkheden om zich van de afvalstromen te ontdoen. Zo kan je bijvoorbeeld communiceren over de huis aan huis ophaling van grof vuil, en over de mogelijkheid om elektronisch en elektrisch afval gratis in een recyclagepark binnen te brengen.
  KMO's met afval dat qua aard, samenstelling en hoeveelheid vergelijkbaar is met huishoudelijk afval kunnen ook beroep doen op de gemeentelijke inzamelsystemen (huis aan huis of brengmethode op korte afstand).

- **Faciliteer de toegang tot recyclageparken** voor burgers en KMO's. Het acceptatiebeleid harmoniseren, eventueel in samenspraak met buurgemeenten kan een oplossing bieden. Verder kan het opbrengen om bezoekers te begeleiden bij het aanbieden van hun afval.

  Als je **KMO's toelaat op het recyclagepark**, leg dan duidelijk vast wat de maximum hoeveelheden bedrijfsafval zijn die aanvaard worden. De hoeveelheden moeten immers vergelijkbaar zijn met huishoudelijk afval. Bij het toelaten van grotere hoeveelheden, moet je die kosten ook doorrekenen aan de bedrijven.

  Bepaalde gemeentes riepen het concept van een mobiel recyclagepark in het leven. Inwoners die niet over een wagen beschikken, kunnen daar langsgaan met kleine hoeveelheden afval.

- **Monitoring** is een zeer waardevol instrument om een sluikstortprobleem in kaart te brengen. Inzicht verwerven in een sluikstortprobleem op een bepaalde hotspot is al een deel van de oplossing. Daardoor kan het probleem veel gerichter aangepakt worden. Ook het monitoren van de hoeveelheden voor en na het introduceren van een bepaalde maatregel kan relevante informatie opleveren. Bijvoorbeeld over de effectiviteit van de genomen maatregel.

- Iedereen is betrokken partij bij het schoonhouden van de publieke ruimte. Niet enkel door geen vervuiling te veroorzaken, maar ook door mentaal het (mede)eigenaarschap van de publieke ruimte te claimen en zelf mee de handen uit de mouwen te steken.

  Hoe meer mensen zich betrokken voelen en zich hun omgeving mentaal toe-eigenen, hoe meer **sociale controle** er is. Sociale controle zorgt mee voor het respecteren van de maatschappelijke normen met winst op het gebied van openbare netheid. Voorzie op het vlak van **participatie** in een aanbod voor zowel individuele burgers als voor groepen. Voorbeelden

zijn het opzetten van een meldingssysteem waar burgers sluikstorten kunnen melden, meters en peters aanstellen om een oogje in het zeil te houden en de omgeving net te houden.
Kostenbesparing is een slecht argument om participatie in te voeren. In de plaats van de uitgespaarde opruimkosten komen extra kosten, zoals personeelsinzet voor buurt- of wijkondersteuning, oog hebben voor initiatieven die de burgers nemen of voorstellen, en het ondersteunen van vrijwilligers.

- **Handhaven op sluikstorten, en het communiceren erover**, is een belangrijk middel in de strijd tegen sluikstort. Het is het sluitstuk van een effectief beleid. Het kan breed opgevat worden. Sluikstorters aanspreken en alternatieven voorstellen, positieve acties van burgers waarderen, en sluikstorters beboeten zijn vormen van handhaven.
  Het doel van handhaving is erop toezien dat de regels die de maatschappij belangrijk acht, nageleefd worden.
  Handhaven op sluikstorten kan op drie manieren:

  - via een Gemeentelijke Administratieve Sanctie (GAS-boete), als het gaat om sluikstorten van kleine hoeveelheden en niet-gevaarlijke afvalstoffen. Om sluikstorten te handhaven met GAS moet het gemeentelijke GAS-reglement duidelijk omschrijven wat 'kleine vormen van overlast' zijn. We verwijzen hiervoor naar artikels 22 en 23 van het model politiereglement. Dat kan je hier downloaden: https://www.ovam.be/model-politiereglement-en-handhaving.
    Het modelreglement kan geïntegreerd worden in de gemeentelijke politieverordening.
  - via het Milieuhandhavingsdecreet als een overtreding van het Materialendecreet, als het gaat om grote of gevaarlijke vormen van sluikstorten.
  - via een retributie voor het opruimen van sluikstorten: gemeenten kunnen in hun retributiereglement opnemen dat kosten voor het opruimen van afval verhaald worden op de overtreder, als die gekend is. Bij Mooimakers kan je een model retributiereglement opvragen. De gemeente kan de afvalstoffen door eigen personeel laten opruimen of door derden. Via een retributie reken je de reële opruimkosten door. Een forfaitair bedrag aanrekenen, is niet toegestaan. Hou daarbij onder meer rekening met:
    - de af te leggen afstand om het afval op te halen en weg te brengen;
    - de hoeveelheid en de aard van de illegaal achtergelaten afvalstoffen;
    - het ingezette materieel en personeel.

    Een retributie kan door lokale besturen eventueel gecombineerd worden met een sanctie via GAS of het milieuhandhavingsdecreet.

- Een veel voorkomend probleem bij de handhaving van sluikstorten is dat de daders niet gekend zijn of moeilijk te identificeren. Onderzoek wees uit dat de **inzet van (verplaatsbare) camera's** hier bij kan helpen.

  Er moet aan een aantal voorwaarden voldaan zijn om camera's te mogen plaatsen en ze vervolgens ook efficiënt in te zetten:

  - Voor de wettelijke voorwaarden omtrent het gebruik van camera's verwijzen we naar Het draaiboek 'Handhaving Zwerfvuil en Sluikstorten'.

- Camera's zijn het meest efficiënt op afbakenbare plekken, zoals bijvoorbeeld bij een glasbol of in een verdoken straathoekje. Op ruimer terrein missen ze focus, waardoor identificatie van de dader vaak niet lukt. Om die reden betrappen camera's meer 'kleine' dan 'grote' sluikstorters. De grote sluikstorten vinden we voornamelijk terug op plekken waar cameratoezicht om praktische redenen niet haalbaar is.
- Indien de gemeente een sluikstortcamera inzet en voor identificatie van betrapte sluikstorters beroep wil doen op de politie, is het belangrijk dat hier vooraf goede afspraken over zijn om geen dossiers te laten verloren gaan.

Een aantal belangrijke randbemerkingen bij de inzet van camera's:

- Het gebruik van camera's vergt veel tijd en personeel. De **kosten kunnen dus aardig oplopen**. Het is dus belangrijk om op voorhand goed zicht te krijgen op de te verwachten kosten en inkomsten.
- Het gebruik van een camera geeft **geen garantie op boetes.** Camera's betrappen gemiddeld slechts om de 6 dagen een sluikstorter. De beperkte autonomie en matig nachtzicht van de camera's zijn onder andere knelpunten.
- Camera's hebben ook een **sensibiliserende rol**. Daarom adviseren we om uitgebreid te communiceren over de inzet van camera's. Ook dit heeft een effect op gedragsverandering.
  Voorbeeld van communicatie: Vervuiler, u bent gespot.

Meer info over het effectief inzetten van cameratoezicht in de strijd tegen sluikstorten:

- Brochure: sluikstort: Helpt cameratoezicht?
- Brochure: sluikstorten bestrijden met camera's: enkele tips

2.2 Aanpak sluikstort op doelplaatsen

De sluikstortproblematiek manifesteert zich op verschillende manieren op verschillende typelocaties. Deze paragraaf geeft voor volgende hotspots aanbevelingen om sluikstorten aan te pakken:

a) Afvalverzamelpunten
b) Publieke vuilnisbakken
c) Anonieme Locaties
d) Parkings

2.2.1 Afvalverzamelpunten

Onder afvalverzamelpunten vallen ondergrondse en bovengrondse restafval-, glas-, textiel- en papiercontainers. Deze plaatsen zijn bestemd voor de bewoners van een wijk of een buurt en hebben als doel om specifieke fracties selectief in te zamelen. In de praktijk trekken afvalverzamelpunten vaak sluikstorten aan.
Aanbevelingen om sluikstorten in de buurt van afvalverzamelpunten aan te pakken:

2.2.1.1 Locatie

Plaats afvalverzamelpunten bij voorkeur op plaatsen met aanwezigheid van sociale controle. Kies een locatie die in het blikveld ligt van omwonenden, en onder de lichtcirkel van een straatlantaarn. Het plaatsen van glasbol- of textielcontainers langs doorgangswegen raden we af. Het effect van sociale controle door voorbijgaand autoverkeer is niet heel groot. Bovendien sterft het verkeer na een bepaald uur uit. Plaatsing langs een doorgangsweg trekt mogelijk ook afval aan van passanten uit andere gemeentes.

Om bijplaatsingen te vermijden, plaats je best geen vuilnisbakken bij afvalverzamelpunten.

Voorzie herkenbare containers, met voldoende capaciteit om te vermijden dat mensen hun afval naast de containers deponeren wanneer deze vol zijn. Van zodra er afval naast de containers staat, oogt het slordig en nodigt het andere gebruikers uit om nog meer afval bij te plaatsen.

Maak goede afspraken met de beheerders van de containers over het opruimen van eventuele sluikstorten.

2.2.1.2 Installeren van ondergrondse containers

Als algemeen principe geldt dat ondergrondse containers minder visuele hinder veroorzaken dan bovengrondse en minder sluikstort aantrekken[1]. In een aantal gevallen kan men subsidies aanvragen voor het plaatsen van dit type container. Dit kan via het subsidiebesluit OVAM en via projecten in het kader van selectieve inzameling.

[1] Uitvoeringsplan Huishoudelijk Afval en Gelijkaardig Bedrijfsafval (2016)

De containers zijn beschikbaar met of zonder toegangscontrole. Aan beide systemen zijn voor- en nadelen verbonden. Aan een container met toegangscontrole is de kans groter op bijplaatsingen, maar de zuiverheid van de fractie ligt wel hoger dan bij een systeem zonder toegangscontrole.

2.2.1.3 Tijdig ledigen van containers

Door containers tijdig te ledigen, kan je bijplaatsing van afval dat er niet meer in past voorkomen. Je kan ook werken met een maximale vullingsgraad van een recipiënt, zodat de lediging altijd tijdig gebeurt. Er bestaan reeds sensoren voor containers die automatisch detecteren wanneer een bepaalde vullingsgraad werd bereikt.
Verder kan het op elkaar afstemmen van het leegmaken van containers en het opruimen van de omgeving een gunstig effect hebben op de hoeveelheid sluikstort in de buurt.

2.2.1.4 Experimenteren met de grootte van de inwerpopening

Wanneer er sluikstort in containers en straatvuilnisbakken optreedt, kan je overwegen om de openingen te verkleinen om sluikstorten te bemoeilijken. Weeg daarbij de kosten en de baten tegenover elkaar af. Het verkleinen van de opening kan bijvoorbeeld het achterlaten van sluikstort op andere plaatsen aanmoedigen. Het vergroten van de opening kan er toe leiden dat de omgeving netter is, maar dat de ingezamelde fractie (vb. glas) minder zuiver wordt doordat er ander afval tussen vermengd is.

2.2.1.5 Beïnvloeden van gedrag via het aankleden van afvalverzamelpunten of de omgeving

Het aankleden van een afvalverzamelpunt, of de omgeving er rond, is een manier om sluikstorten te reduceren. Door de omgeving er netter en aangenamer te laten uitzien, zijn mensen minder geneigd om te sluikstorten. Zorg voor een goed onderhoud van dergelijke aankleding.
Praktijkvoorbeeld: Containercoats in Asse.

2.2.1.6 Communicatie

Kies voor sensibiliserende communicatie rondom het afvalverzamelpunt. Het loont om te investeren in sensibilisatiecampagnes met nadruk op het feit dat sluikstorten niet past in onze maatschappij en sociaal onaanvaardbaar is. Spoor mensen dus aan om de omgeving net te houden, en communiceer dat de omgeving frequent proper wordt gemaakt.
Voorbeelden van sensibiliserende communicatie rond afvalverzamelpunten:

- Communicatie rond textielcontainer
- Communicatie rond glasbol

2.2.1.7 Handhaving

Een afvalverzamelpunt is doorgaans een ideale plek om een camera te plaatsen. Dit omdat ze meestal op een goed afbakenbare plek staan waarop je met een camera een volledig zicht krijgt.

2.2.2 Publieke vuilnisbakken

Vuilnisbakken zijn een belangrijk instrument in de strijd voor meer openbare netheid. Mooimakers is in samenwerking met de OVAM en FOSFOR op zoek gegaan naar de ideale vuilnisbak. Bovenop de algemene aanbevelingen geven we hieronder nog een aantal concrete tips om sluikstorten in en rond straatvuilnisbakken te voorkomen en terug te dringen.
Meer informatie vind je ook terug via de ideale vuilnisbak.

2.2.2.1 Locatie en infrastructuur

- Kies voor uniforme en stevige vuilnisbakken die gemakkelijk te onderhouden zijn
- Volg vuilnisbakken goed op, en hou bij waar sluikstorten voorkomt. Op basis daarvan kan een vuilnisbakkenplan worden opgesteld. Dat gaat uiteraard ruimer dan enkel sluikstort.
- Plaats geen straatvuilnisbakken in woonwijken of langs wegen met veel doorgaand verkeer. Daar trekken ze immers sluikstorten aan.
- Wanneer er sluikstort in straatvuilnisbakken optreedt, kan de gemeente overwegen de openingen te verkleinen om het sluikstorten moeilijker te maken, of om de vuilnisbak te verwijderen. Uit ervaring leerden we dat dit niet leidt tot sluikstorten op andere locaties.

2.2.2.2 Mijn Mooie Straat

Mooimakers heeft het registratiesysteem ‘Mijn Mooie Straat’ ontwikkeld. Dankzij deze applicatie kunnen lokale besturen, en op termijn ook burgers, snel en makkelijk sluikstorten melden. Het systeem biedt onder andere de mogelijkheid om alle vuilnisbakken te inventariseren, hun vullingsgraad op te volgen en sluikstort nauwgezet op te volgen.

Mijn Mooie Straat centraliseert alle meldingen die binnenkomen en kan ook dienen als basis voor een goede opvolging door de betrokken diensten. Op die manier is het mogelijk een volledig beeld te krijgen van de problematiek en de opvolging binnen een gemeente/intercommunale. Nadien kan hier ook over gerapporteerd worden.

Alle info via: Mijn Mooie Straat

2.2.2.3 Duidelijke communicatie

Bij het verwijderen of verplaatsen van een vuilnisbak omwille van misbruik, is het van belang om daar duidelijk met de burger over te communiceren. Kondig ruim op voorhand aan dat de vuilnisbak zal weggehaald worden als het probleem zich blijft voordoen. Blijft de vuilnisbak sluikstorten aantrekken? Verwijder of verplaats hem dan en plaats duidelijke communicatie op de plek van de verwijderde vuilnisbak.

Voorbeeld van communicatie: ‘Weggehaald wegens misbruik’.

2.2.3 Anonieme locaties

Anonieme locaties zijn plaatsen die sluikstorten aantrekken, door een gebrek aan sociale controle. Het kunnen plaatsen zijn met veel of net weinig doorgaand verkeer, zoals bijvoorbeeld autosnelwegen, steenwegen, sluipwegen, trage wegen of doodlopende straten. Een andere anonieme locatie kan een plaats zijn waar veel mensen samenwonen, zoals bijvoorbeeld een groepering van meerdere appartementsgebouwen.

Hierbij enkele aanbevelingen om sluikstort op dergelijke plaatsen tegen te gaan:

2.2.3.1 Communicatie

Onderzoek wees uit dat sensibiliseringscampagnes met de nadruk op het ongepast karakter van sluikstorten, effectief zijn.

Spoor mensen dus aan om de omgeving net te houden, en maak duidelijk dat de omgeving ook frequent proper wordt gemaakt. Gebruik positieve communicatie waarin voorbeeldgedrag benadrukt wordt. Dat kan je doen door communicatieborden te plaatsen.

Communicatie is ook een belangrijk middel in de strijd tegen verkeerd aangeboden afvalzakken (vb. foutief gesorteerde zakken, zakken aangeboden op de foute dag, te zware zakken…) op plaatsen met beperkte sociale controle. Stickers met een communicatie op de zak kan aan de sluikstorter duidelijk maken waarom de zak niet werd opgehaald. Aan appartementsgebouwen weten bewoners echter vaak niet meer dat het om hun zak gaat. Hier kan een infomoment over de sorteerregels nuttig zijn.

Onderzoeksproject: Communicatieborden op anonieme locaties.

2.2.3.2 Participatie

- Het vergroten van het gevoel van sociale controle is een belangrijke maatregel in de strijd tegen sluikstort. Op plaatsen waar veel mensen wonen, zoals bijvoorbeeld in steden of sociale woonwijken, kan een gemeenschapswacht of een afvalsteward, een positief effect hebben. Ook een buurtnetwerk, waarin buurtbewoners zich verenigingen om de omgeving net te houden of sluikstorters aan te spreken op hun gedrag, is een aanrader.
- Het gebeurt wel eens dat mensen hun afvalzak niet aanbieden op de dag van de ophaling, en daarmee niet in regel zijn. Een mogelijke reden is dat ze nooit thuis zijn op de dag van de ophaling. Om dit te vermijden kan er bekeken worden of een regeling met de buren of gemeente mogelijk is.
- Onder het motto ‘hou de omgeving zo net mogelijk’, kan je buurtbewoners ook betrekken in het melden van sluikstorten. Zo kunnen de gemeentelijke diensten deze zo snel mogelijk opruimen.

Praktijkvoorbeeld participatie: De Flatwachters in Willebroek

2.2.3.3 Handhaving

Handhaven op sluikstorten op plekken met beperkte sociale controle is een mogelijkheid, maar het is niet voor de hand liggend. De kans om iemand op heterdaad te betrappen is gering. Om die reden is het plaatsen van camera's op dergelijke locaties af te raden, tenzij de camera geplaatst kan worden op een afbakenbare plek, zoals bijvoorbeeld een verdoken steegje.

Meer info over het effectief inzetten van cameratoezicht in de strijd tegen sluikstorten:

- Brochure: sluikstort: Helpt cameratoezicht?
- Brochure: sluikstorten bestrijden met camera's: enkele tips

2.2.4 Parkings

Parkings hebben verschillende functies: het zijn plaatsen om te parkeren, te rusten of te eten. Ze liggen zowel langs de straat als aan sportcentra, scholen, winkelcentra, langs de snelweg, aan verkeersknooppunten. Ze worden gebruikt door een divers publiek: gezinnen, carpoolers, vrachtwagenchauffeurs... De inrichting is best gericht op de belangrijkste doelgroep.

Voor veel weggebruikers is zo'n locatie ook hét moment om hun voertuig op te ruimen.

Hierbij aanbevelingen om te voorkomen dat mensen er gaan sluikstorten:

2.2.4.1 Infrastructuur

Bij de inrichting van de parking heb je keuze uit tal van materialen en voorzieningen. Hou rekening met het onderhoud en het gebruiksgemak ervan. Je kan afvalrecipiënten voorzien, maar het is geen must. Zeker op parkings met minder sociale controle kunnen afvalbakken sluikstorters aantrekken. Maak dus de afweging of vuilnisbakken een meerwaarde zijn en dus niet voor nog meer afval gaan zorgen.

Als je er toch voor kiest om vuilnisbakken te plaatsen, zorg er dan voor dat ze duidelijk herkenbaar zijn, voldoende capaciteit, en een aangepaste inwerpopening hebben.

2.2.4.2 Maak de parking aantrekkelijk

Parkings liggen er dikwijls slordig bij, waardoor ze niet uitnodigen tot goed gedrag. Een vuile omgeving nodigt uit om extra afval achter te laten. Daarom raden we aan om parkings zo net en aantrekkelijk mogelijk te houden.

We raden aan om:

- Voldoende ophaalbeurten in te plannen
- Zwerfvuil te verwijderen
- Vuile recipiënten te reinigen en defecte recipiënten te vervangen
- De parkeerplaatsen, rustzones en afvalzones duidelijk af te bakenen
- De afvalzone in de looplijn van de gebruikers te plaatsen
- Duidelijk te communiceren, bij voorkeur met pictogrammen
- Te zorgen voor voldoende verlichting en 'dode' hoeken te vermijden
- De verschillende doelgroepen te scheiden: voorzie aparte parkeerplaatsen voor personenwagens, vrachtwagens, rolstoelgebruikers en fietsen.
- Gebruik te maken van nudging-elementen zoals lijnen op de grond richting de vuilnisbak, aantrekkelijke foto's…

Je kan omliggende bedrijven en verenigingen aanspreken die van de parking gebruik maken. Zij kunnen extra sensibilisatie-inspanningen doen en op regelmatige basis opruimacties organiseren.

2.2.4.3 Communicatie

Onderzoek wees uit dat sensibiliseringscampagnes met de nadruk op het ongepast karakter van sluikstorten, effectief zijn.

Spoor mensen dus aan om de omgeving net te houden, en maak duidelijk dat de omgeving ook frequent proper wordt gemaakt. Gebruik positieve communicatie waarin voorbeeldgedrag benadrukt wordt. Dat kan je doen door communicatieborden te plaatsen.

Voorbeeld van communicatie: Hou jij het mee proper?

2.2.4.4 Handhaving

Op parkings is er een gebrek aan sociale controle. Daarom kan het lonen om extra controlerondes in te plannen. Zo kunnen eventuele sluikstorters op heterdaad betrapt worden, en kunnen sluikstorten snel gemeld en opgeruimd worden.

Het installeren van camera's kan ook een effect hebben. Als je camera's installeert om te handhaven, communiceer je dat bij voorkeur ook duidelijk op de parking. Je kan daarbij ook communiceren over boetes op sluikstorten.

Voorbeeld van communicatie: Vervuiler, u bent gespot.